

11
23

EDITORIÁL / 03

PÍSAČKY JOZEFA ROZBORU:
DIREKTOR / 04

CESTOPISY T. STANOVEJ: DUBROVNÍK / 07

LISTY MARIANA S.:
ŠPORTOVÝ DEŇ SENIOROV / 16
DOVOLENKA V ZÁPADNÝCH ČECHÁCH / 18

N. LOBUNOVÁ O UMENÍ: O FOLKLÓRE A KLASIKE / 24

PREDSTAVUJEME: HÝBEM SA A JE MI DOBRE S TAIČI / 26

BEZPEČNOSŤ: NEDAJTE SA OKLAMAŤ / 27

PROGRAM

PISTORIHO PALÁC / 29

F7 / 31

G19 / 31

Š14 / 34

ZICHYO PALÁC / 35

STAROMESTSKÁ KNIŽNICA / 36

KONTAKTY / 39

foto na obálke:
Podchod Zochova, máj 2023

Ktoré postavy z rozprávky si pamätáte?

Možno sa vám ako prví vybavili Janko a Marienka, alebo hlúpy Jano či Šíповá Ruženka.

Keby ste však mali vybrať jednu z rozprávkových postavičiek s unikátnym kusom odevu, u väčšiny bude víťazkou Červená Čiapočka.

Ved' napokon, podľa tejto pokrývky hlavy má aj svoju slávnú prezývku. Pod iným menom ju ani nepoznáme. Ako sa vlastne volala? Lucia, Anna, Eva? Zuzana, alebo Ivana či Katarína? Jej skutočné meno nie je dôležité, aj bez neho ju všetci poznajú.

Staňte sa aj vy pre všetkých nezabudnuteľným či nezabudnuteľnou. Čakajú nás hmlisté dni, šero a tma, keď ráno vychádzame z domu aj podvečer, keď sa domov vraciame. Zažiarťe túto sezónu v odvážnej červenej čiapke! A možno na vás čakajú rovnako veľké dobrodružstvá, aké zažívala Červená Čiapočka.

Želám vám nezabudnuteľný a dobrodružný november.

DIREKTOR

Písal sa rok 1974. V našom závode na výrobu stavebných prefabrikátov pri Malackách to vrelo. Riaditeľ, ktorý svoju funkciu vykonával viac ako 15 rokov, odišiel do dôchodku a prišiel nový. Medzi zamestnancami sa povrávalo, že je poriadna kosa na každého, svojich námestníkov nevynímajúc. Za svoj nový, jednoduchý pracovný stôl si pristavil drevenú stoličku, ktorou nahradil mohutné kožené kreslo na kolieskach. Rovnaké stoličky boli rozostavené aj okolo pracovného stola s tým rozdielom, že na nich boli šnúrkami priviazané sedacie vankúšiky, aby sa návštevy nestážovali na tvrdosť sedenia. Pred každou poradou vedenia podniku ich nová sekretárka Milka na riaditeľov pokyn odviazala. Vraj z dôvodu skrátenia dĺžky priebehu porád. Nečudo, že novému riaditeľovi rýchlo prischla prezývka Líška. Zrejme aj podľa jeho červenej, na ježka ostrihanej štie.

Čo presne bude požadovať, vyjadril na prvej pracovnej porade: *„To, že som prišiel z ministerstva neznamená, že som na hony vzdialený od výroby. Poznám modré stavbárske pondelky a piatky, kedy sa aj v tomto závode odstavujú výrobné linky na obed. Chcem tu zaviesť väčší poriadok a zvýšenie výroby v požadovanej kvalite. Kto chce, nech sa pridá, kto nie, nech odíde.“*

Ako prvý pocítil nové poriadky na vlastnej koži vrátnik Imro. Pri výjazde riaditeľovho auta z fabriky zdvihol rampu a zasalutoval. Riaditeľ prikázal šoférovi zastaviť a prekvapenému Imrovi povedal pár teplých slov: *„Ako si to predstavujete? Každé auto, ktoré bude vychádzať z objektu závodu dôkladne prezriete, či nie je vyvážený materiál a náradie. Výnimku nemá ani moje auto. Iba ak sa budem ponáhľať, čo Vám telefonicky oznámi súdružka zo sekretariátu.“*

Vedúci sekretariátu riaditeľa Fero Murín, prezývaný Sekretár, chcel novému šéfovi slúžiť oddane ako tomu predošlému. Novému, ktorý bol k nám preložený z Ministerstva stavebníctva z akýchsi nejasných dôvodov, boli však takéto praktiky cudzie. Časť osadenstva podniku zaručene-nezaručene tvrdila: *„Vykopli ho pre jeho pletky s ministrovou sekretárkou.“* Ďalší tvrdili, že ho sem poslali, aby pozdvihol kvalitu výroby v dobe, ktorá si pri mohutnej populačnej explózii vyžadovala stavať more panelákov.

Riaditeľ odmietal všetky Sekretárove ponuky o zaobstaranie nedostatkového tovaru pred Vianocami, či náhradných súčiastok do ško-

dovečky: „*Súdruh Murín, čo chodíte za mnou s takýmito talafatkami. Venujte sa radšej sledovaniu výkonu práce riadiacich zamestnancov a kvality podkladov predkladaných na porady vedenia.*“

Bezradný Sekretár premýšľal, ako si získať priazeň nového riaditeľa. Zistil, kedy má narodeniny. Rad-radom navštívil všetkých zamestnancov a zapisoval, kto koľko prispel na dar, ktorý, ako inak, bude kupovať on. Objednal ľudovú hudbu a fešné speváčky v tesných krojoch. V piatok popoludní sa zišlo celé osadenstvo podniku, aby zablahoželali svojmu riaditeľovi. Sekretár a predseda ROH odovzdali riaditeľovi darček v mene celého kolektívu – mohutný krčah na víno z modranskej keramiky a sľub, že sa všetci vynasnažia svedomite pracovať a plniť plán. Riaditeľ s kyslým úsmevom poďakoval a odišiel na víkendovú poradu vedúcich zamestnancov do Tatier. Pilo sa a veselilo aj bez neho. Kapela, speváčky a ohnivé tanečnice sa nedali zahanbiť.

V pondelok ráno, keď boli na sekretariáte ešte sami, si riaditeľ Sekretára zavolať. Po jeho príchode schmatol vázu a šmaril ju o podlahu až sa rozletela na kusy. Fero sa zhrozil. „*Viac sa neopovážte!*“ precedil riaditeľ nahnevane cez zuby a zaplesol za ním dvere.

O rok neskôr, pri príležitosti riaditeľových narodenín, ktoré slávil tesne pred Veľkou nocou, obišiel Sekretár kancelárie znova. Opäť vysvetľoval, inkasoval a zapisoval mená a sumy prispievateľov. Nazrel aj do skladov materiálu hygienických zariadení. Tých, ktorí boli mimo podniku, si počkal na vrátnici. Uvažoval, čo kúpiť, aby bol riaditeľ spokojný. Chcelo to niečo originálne. Zveril sa so svojimi starosťami v darčekovej predajni. Tam odporúčali obligátny kôš plný sardiniek a alkoholu. Aby bol darček akurátny, navštívil i riaditeľovu manželku. Tá chcela, aby kúpil kožuch, ktorý by po úprave nosila ona, alebo masážny stolík, tiež vhodný pre celú rodinu.

Jeho bezradnosť skončila, keď si prečítal článok v okresných novinách o odovzdávaní zlatých odznakov Brigády socialistickej práce kolektívu v konkurenčnej stavebnej fabrike. To bude ideálny darček pre direktora: Zlatá brigáda soc prc! Nebude to ťažké, veď už rok majú strieborné odznaky. Určite pomôže aj kamarát z odborov, s ktorým Sekretár Fero sedel v jednej školskej lavici a roky spolu hrávali futbal. Jeden polčas na ihrisku a druhý v krčme pri pivku.

Pri najbližšej schôdzi vedenia Brigády, kde vykonával funkciu kronikára, predniesol Fero návrh o udelenie Brigády socialistickej práce s právom nosenia zlatých odznakov pre všetkých členov. Návrh bol

jednomyselne prijaty s tym, ze riaditel sa o tom nesmie dozvediet. Bude to prekvapenie a darcek k jeho narodeninam.

Fero tajne priniesol do fabriky aj kupeny dar – velkeho pestrofarebneho vtaka v nablýskanej klietke a ulozil ho v jednej dočasne volnej miestnosti, aby si zvykol na nove prostredie. Podľa neho v tom bola symbolika, pretože po čase sa papagáj naučí hovoriť a riaditeľ nebude musieť opakovať príkazy na zvýšenie tempa plnenia plánu.

Nepáčilo sa to upratovačke Stázke. Vtáka, ktorý púšťal perie si preto zobrala na ubytovňu. Poteší sa z neho počas pracovného voľna so svojimi spolubývajúcimi „Šak nech si zvyká na Záhorákov. Aj my sme enem ľudé,“ argumentovala. Aru, ako sa vták volal, bol veľmi učenlivý. Za dva dni sa rýchlo naučil škreklavo dookola hovoriť: „Márišku Šaštínsku, to je ale brajgel!“ a „Na zdraví!“

Bujará oslava Veľkej noci na slobodárni sa vtákovi stala takmer osudnou. Nezniesol hlasité vyspevovanie podgurážených obyvateľov a najmä cigaretový dym, ktorý, ako kotolňa na uhlie v zime, dokázali vyrobiť Stázkine spolubývajúce. Využil chvíľku, keď mu nechali otvorenú klietku a vyletel na chodbu. Keď ho do nej opäť dostali, bol ľahší o pár tuctov pier, ale bohatší o nové slová: „Chycte toho radyteloveho vtáka!“ a „Ty ošklbané prasa, pakuj sa do klétky!“

Druhý raz jeho túlavé krídla podľahli mámeniu slobody, keď pri ďalšom otvorení dvierok klietky vyletel cez oblok rovno do neďalekého lesíka. Z blízka pozoroval chlapcov, ako sa hrajú na Indiánov a po zásahu šípom odletel do večných lovíšť. Tak sa stalo, že darček riaditeľovi nebol súdený.

Skutočný darček prišiel na konci roka, kedy náš závod obdržal z ministerstva Čestnú putovnú zástavu za prekročenie plánu výroby. Od toho času riaditeľ poľavil zo svojej prísnosti, pretože prišiel na to, že bez kvalitných ľudí okolo seba veľa nedosiahne. Aj jeho prezývka bola upravená na Líška prefíkaná.

Jozef Rozbora

DUBROVNÍK

Leto je za nami, ale nezaškodí vrátiť sa k nemu aspoň v spomienkach. Chorvátsko je už dlhodobo cieľom mnohých slovenských turistov. Väčšinou sú to pláže a krásne more, čo nás láka, no sú aj iné zaujímavosti, ktoré táto krajina ponúka. Naozaj mimoriadne zaujímavý je Dubrovnik.

Perla Dalmácie, ako toto mesto volajú, sa môže pochváliť vyše tisícročnou históriou, ktorá sa zrkadlí v uliciach starého mesta, ale aj úžasnou atmosférou prímorského letoviska.

Počiatky mesta siahajú do 7. storočia, kedy sa utečenci z okolia ukryli na skalu *Laus* a svoje sídlo nazvali *Ragusa*. Neskôr založili Slovania na hore *Srđ* osadu s názvom *Dubrava*. Časom obe sídla splynuli a postupne vytvorili slobodnú kupeckú republiku. Už koncom 10. storočia tu bolo založené dubrovničke arcibiskupstvo. Po dlhú dobu bol Dubrovnik pod protektorátom Byzancie, ale mal svoju autonómiu a úspešne sa rozvíjal. Neskôr sa mesto dostalo pod kontrolu Benátok, potom bolo súčasťou uhorsko-chorvátskej koruny aj Osmanskej ríše. Po celý čas však bola republika hospodársky viac-menej nezávislá, rozvíjala sa, mala svoju vlajku, erb i vojsko. Vrchol dosiahla v 16. storočí, keď disponovala jednou z najväčších obchodných flotíl na svete s konzulátmi vo viac ako 50 prístavoch. V druhej polovici 17. storočia začala moc Dubrovníka upadať. Začiatkom 19. storočia ho obsadili Francúzi a v roku 1808 Dubrovnička republika definitívne zanikla. Následne sa Dubrovnik dostal pod kontrolu Rakúsko-Uhorska a po jeho rozpade sa stal sú-

Čaro nočného Dubrovníka

časťou Juhoslovanského kráľovstva, neskôr chorvátskeho regiónu Banovina v Juhoslávii. Od roku 1991 patrí Chorvátskej republike.

Bohatá história sa odzrkadľuje v centre mesta, ktoré je zapísané v zozname Svetového dedičstva UNESCO. Je obohatené zachovalými mestskými hradbami s blízkym prístavom a obklopené nádherným Jadranským morom. Smotanovo biele budovy s červenými strechami, paláce, kostoly a úzke uličky s množstvom schodov vytvárajú jedinečnú atmosféru. Väčšina stavieb pochádza zo 14. až 15. storočia, no po ničivom zemetrasení v roku 1667 boli prestavané v barokovom štýle. *Hradby*, ktoré obklopujú staré mesto, sú vysoké až 25 metrov a ich hrúbka je od 1 do 6 metrov. Do opevneného mesta sa vstupuje tromi bránami z rôznych strán. Pri vstupe cez bránu *Pile*, ktorá má vo výklenku sochu patróna mesta,

Červené strechy mesta
Ulička Dubrovníka

Brána Pile,
vstup
do starého
mesta

Onofriova
fontána

svätého Blažeja, sa dostane-
me na hlavnú ulicu *Stradun*.
Po kamennej dlažbe vyleš-
tenej stáročiami, sa oproti
zaujímavej *Onofriovej fontá-
ne* s pitnou vodou nachádza
františkánsky kláštor. Jeho
súčasťou je aj kostol, knižnica
a najstaršia dosiaľ fungujúca
lekáreň z roku 1317. Ulica nás
ďalej vedie popri historických
budovách a odbočkách do úz-
kych uličiek s množstvom ob-
chodíkov, reštaurácií a kaviar-
ní, ku kostolu z 18. storočia.
Je zasvätený patrónovi mesta
svätému Blažejovi. Na jeho
počesť sa každoročne 3. feb-
ruára konajú veľké slávnosti.
Pred kostolom stojí *Orlandov
stĺp* zo začiatku 15. storočia.
Je na ňom vytesaný stredove-
ký rytier Orlando, ktorý bol
jeden z najlepších rytierov
Karola Veľkého. Podľa legendy

Socha
rytieria
Orlanda
(v rekon-
štrukcii)

Palác
Sponza
a zvonica

pomohol Orlando v 8. storočí Dubrovniku k slobode v bojoch proti Arabským pirátom. Pred týmto stĺpom sa každoročne koná ceremoniál zahájenia Dubrovničkeho letného festivalu.

Neďaleko kostola sv. Blažejja stojí *palác Sponza* zo 16. storočia. V minulosti slúžil ako štátna pokladnica, banka a mincovňa. Bola tu založená prvá literárna inštitúcia i prvá škola v Dubrovniku. Dnes tu sídli mestský archív.

Vedľa paláca Sponza sa vypína Dubrovnička *zvonica* vysoká 31 metrov. Na poludnie do zvonov v nej udierajú *Maro a Baro*, bronzové dvojčky prezývané *zelenci*.

Neprehliadnutel'nou pamiatkou Dubrovníka je *Katedrála Nanebovzatia Panny Márie*. Bola postavená na ruinách byzantskej baziliky. V 12. storočí tu vznikla románska katedrála, ktorá po poškodení zemetrasením v 17. storočí získala barokové prvky. Stavbu údajne pomáhal financovať aj anglický kráľ Richard I. Levie Srdce, ktorý stroskotal na lodi neďaleko Dubrovníka. Obdivovať tu môžeme oltár z fialového mramoru zasvätený Jánovi Nepomuckému a klenotnicu s pokladmi Dubrovničkej republiky.

Knežací
palác

Blízko katedrály sa nachádza *Knežací Palác*, jedna z najkrajších budov mesta. V minulosti tu sídlil rektor-knieža, čo bola najvyššia vládnuca politická funkcia v Dubrovníckej republike. Bola tu Veľká aj Malá radnica, štátne kancelárie, súd i väzenie a v súčasnosti tu sídli historicko-kultúrne múzeum.

Od Knežacieho paláca sa dostaneme na námestie *Gunduličeva Poljana* so sochou Ivana Gunduliča a malým trhom s miestnymi výrobkami a špecialitami. Z námestia prídeme k *Jezuitským schodom* známym zo seriálu *Hra o tróny*, ktorými sa dostaneme k jezuitskému barokovému *kostolu sv. Ignáca*, vedľa ktorého sa nachádza *Collegium Ragusinum*, jezuitské kolégium.

Gunduličeva
Poljana
so sochou
I. Gunduliča

Jezuitské
schody

Odtiaľ je už len kúsok k moru. Prejsť sa môžeme do *starého prístavu* a pokračovať ďalej až k budovám *Lazareti*, postaveným v 14. storočí ako prvé karanténne zariadenie na svete. V budovách Lazareti boli umiestňovaní ľudia prichádzajúci do mesta z rôznych oblastí s nákazlivými chorobami a boli tu izolovaní po dobu 42 dní.

Starý prístav

Lazareti, v budovách sú dnes kaviarne aj kultúrne stredisko

Pohľad cez zamrežované okno z nádvorja jednej z budov Lazareti

Ulička v Stone
s hradbami
v pozadí

Ston

Dubrovnik sa môže pochváliť viacerými prvenstvami: bol tu založený jeden z prvých sirotincov aj prvé arborétum, Dubrovnícka republika, ako jedna z prvých, zrušila v 15. storočí otroctvo a bola prvým štátom, ktorý v roku 1783 uznal Spojené štáty americké. Kto má dost' potuliek po uličkách, môže sa vyvieť lanovkou na vrch *Srđ* a vychutnať si nádherný výhľad na Dubrovnik a blízke ostrovy. Alebo si posediť v niektorej z kaviarní či reštaurácií a dať si nejakú miestnu špecialitu a pohár dobrého dalmatínskeho vína. Krásne sú aj výlety do okolia. Oblúbeným cieľom je ostrov *Lokrum*, ktorý je už od roku 1963 chránenou oblasťou. Okrem iného sa na ňom nachádza botanická záhrada

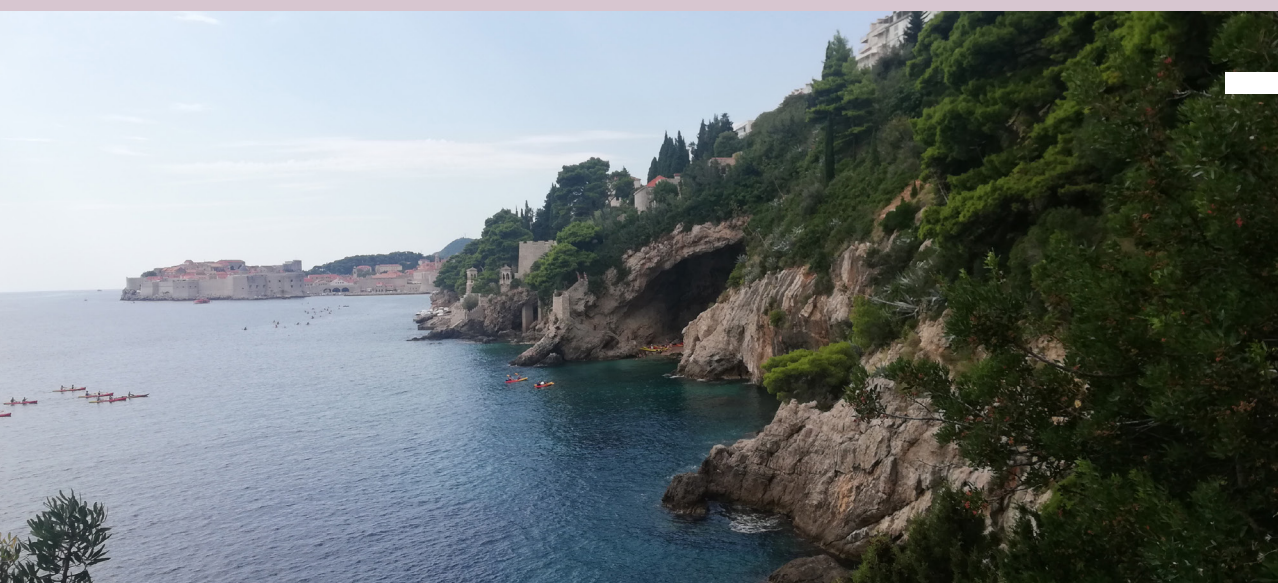

s exotickými rastlinami. Trochu vzdialenejším, ale nemenej zaujímavým miestom, ktoré stojí za návštevu je mestečko *Ston* a *Mali Ston* na polostrove *Pelješac*. Nachádza sa tu opevnenie zo 14. storočia, ktoré je s dĺžkou 5,5 km najdlhšou obrannou sústavou v Európe. Sú tu aj *saliny*, nádrže na získavanie soli z morskej vody odparovaním, ktoré boli v minulosti jedným zo zdrojov bohatstva Dubrovníckej republiky, ktorej Ston patril. V okolí sa pestujú *ustrice*, ktoré možno kúpiť za naozaj výhodnú cenu.

Ďalším lákadlom Dubrovníka sú jeho *pláže*. Či už priamo pod hradbami, s výhľadom na ne, alebo v blízkom okolí. Všade je nádherné priehľadné more s tyrkysovou vodou ako z pohľadnice.

Pláž nedaleko
starého mesta

Pobrežie
Dubrovníka

Dubrovník si dodnes zachoval punc starodávneho mesta, v ktorom sa prelína minulosť so súčasnosťou a táto jedinečná kombinácia priťahuje ľudí z celého sveta. A tiež filmárov – natáčali sa tu Hviezdne vojny a Hry o Tróny. Čitatelia britského denníka The Daily Mail zvolili Dubrovník za tretie najromantickejšie mesto na svete. George Bernard Shaw napísal: „Ten, kto hľadá raj na zemi, musí navštíviť Dubrovník.“ Po návšteve tohto mesta mu dávame za pravdu.

Reprezentačné
tričko Starého
Mesta

ŠPORTOVÝ DEŇ SENIOROV

Milí priatelia,

dovolenkové obdobie sa skončilo, pripravujem sa na bežný režim, vnúčatá a pravnúčatá sa chystajú na nový školský rok. Rodičia majú starosti, aby všetko začalo v poriadku a nič im nechýbalo. Starí rodičia, dôchodcovia, sú k dispozícii a pomáhajú podľa požiadaviek.

U mnohých dôchodcov sa tiež začína meniť denný režim. V septembri sa začínajú meniť aj záľuby. Obnovujeme sa pravidelné stretávanie v kluboch, ktoré sme prerušili pred dovolenkovým obdobím. Hneď na začiatok prichádza množstvo informácií o tom, čo sa v najbližšom období uskutoční. Jedna z prvých informácií je, že mestská časť Ružinov v spolupráci s Ružinovským športovým klubom p. o. pozývajú na akciu Športový deň seniorov z denných centier, dňa 19. 9. 2023 v Areáli netradičných športov na Pivonkovej ulici.

Počas slávnostného nastúpenia všetkých družstiev zahájil športové hry starosta mestskej časti Ružinov, pán inžinier Martin Chren. Poprial súťažiacim príjemnú pohodu a radosť z dosiahnutých výsledkov. V propozíciách bolo uverejnené, že súťaže sa môžu zúčastniť dôchodcovia nad 60 rokov a družstvá seniorov zo 17 mestských častí Bratislavy. Ďalej doplním, že pre seniorov z celej Bratislavy to

bolo športové podujatie, na ktorom si mohli zmerať sily v rôznych športových disciplínach, napríklad hádzaní na kôš, streľbe na bránku hokejkou alebo nohou aj na slalomovej dráhe s loptičkou a podobne. Do nominácie družstva Starého Mesta z našej skupiny KS G 19 sa dostali 2 muži. Družstvo tvorilo 10 členov.

Súťaže boli plánované na ihrisku základnej školy, lenže v ten deň kropil ihriská dážď a tak sme sa presťahovali do veľkých vnútorných priestorov. Všetky plánované disciplíny sme zvládli podľa predstáv organizátorov a aj my sami, športovci, sme boli spokojní s dosiahnutými výsledkami. Po skončení súťaže sme absolvovali plánovaný obed – kotlíkový guláš, ktorý po športových výkonoch všetkým mimoriadne chutil. Počas obeda a čakania na vyhlásenie výsledkov zabezpečili kultúrny program žiaci základnej umeleckej školy Exnárova 6. Bola radosť sledovať deti, ktoré predviedli svoje umelecké vystúpenia.

Celkovo sa zúčastnilo 8 družstiev. Súťaž prebehla bez problémov, súťažiaci sa navzájom podporovali a fandili si ako tínedžeri. Toto je účelom stretávania sa – nadväzovanie nových priateľstiev a zabudnutie na bežné starosti, ktoré nás trápia v živote. Na záver musím pochváliť organizátorov, ako perfektne zvládli organizáciu športového podujatia. Radi sa zúčastníme aj v budúcom roku.

Reprezentanti
Starého Mesta

Vystúpenie
žiačok ZUŠ
Exnárova (vľavo)
a výhercovia
zo staromest-
ského družstva

Hotel Brdy

DOVOLENKA V ZÁPADNÝCH ČECHÁCH

Milí moji čitatelia,

chcem sa nadviazať na článok v septembrovom vydaní *Športové hry dôchodcov*. Na tomto medzinárodnom športovom podujatí dôchodcov, ktoré bolo zorganizované v Ostrave, vyhodnotili a ocenili aj najstarších súťažiacich – účastníčku a účastníka. Ako najstarší zúčastnený muž som získal týždenný pobyt v hoteli Brdy, ktorý sa nachádza v mestečku Spálené Poříčí, v plzenskom kraji. Je nositeľom titulu Historické město ČR roku 2003.

Perlou mesta je historický zámok, ktorého vlastník bola a aj je Metropolitná kapitula svätého Víta v Prahe. Majú tu informačné kultúrne stredisko, kde dostanete potrebné informácie o histórii i súčasnosti mesta.

Hotel Brdy pozostáva z rekonštruovaných panských a bývalých hospodárskych budov. Jeho kapacita je 50 miest a zameriava sa na ubytovanie dôchodcovských skupín. Vlastní svoj veľký turistický autobus, s ktorým každý deň, podľa programu, navštevujú rôzne kultúrne pamiatky. Ako prvá bola naplánovaná prehliadka budovy Barokní špejchar (pôvodne sýpka), v ktorej je sústredené množstvo starej hospodárskej techniky. Mnohé exponáty mi pripomínali moju mladosť, kedy som s mojimi rodičmi s podobnou technikou pracoval. Priznám sa, je to dobrý pocit zaspomínať si na svoju minulosť.

Hotel Brdy (vľavo), informačná mapa (vpravo)

Prvé poschodie je vyhradené pre príležitostné výstavy, ktoré sa konajú v priebehu roka. A celé druhé poschodie je venované stálej expozícii českej karikatúry, ktorej predstaviteľom bol Jiří Winter Neprakta. Je to jediná stála expozícia na svete.

Väčšina budov v meste je rekonštruovaná, udržiavaná a označená tabuľami, ktoré upozorňujú na ich minulosť. Veľmi sa mi páčil nápad Poznaj naše mesto – na vyznačenej trase, ktorá zaberala plus-mínus 2 hodiny, bolo potrebné vyhľadať body, ktoré sme zaznamenali do krížovky. Keď sme našli všetky body a zodpovedali všetky otázky, výsledok sme odovzdali do miestneho informačného centra a dostali malú odmenu. Odmena nás potešila, dozvedeli sme sa všeličo nové a zároveň sme prechádzkou spravili niečo dobré pre svoje zdravie. Ako som sa dozvedel, mesto navštevuje v rámci svojich školských výletov veľa detí, ktoré radi vyhľadávajú podobné

atrakcie. Týmto spôsobom spoznávajú históriu i súčasnosť mesta Spálené Poříčí.

Zámok Spálené Poříčí (vľavo) a dudácka kapela (vpravo)

V priebehu týždňa sme navštívili mnohé galérie, hrady, zámky a precestovali sme veľkú časť plzenského kraja. Som veľmi rád, že som mal možnosť spoznať české vnútrozemie. Je to krásny hornatý kraj, ktorým sme denne jazdili luxusným turistickým autobusom. Všimol som si (a porovnával s našimi) napríklad cesty. Väčšinou sme jazdili po cestách 2. triedy, kde som nezacítil ani nespozoroval jediný výtlk. Všetky cesty tam majú perfektne, akoby čerstvo vyznačené okraje cesty i orientačnú stredovú čiaru. To mi u nás, na Slovensku, v mnohých prípadoch chýba. Všimol som si aj ako majú okolo ciest vysadené ovocné stromy, ktoré dnes žiaria úrodou jablák a hrušiek. V mnohých prípadoch je vidieť aj dosadené nové mladé stromy. Jednoducho vidieť, ako sa o cesty a ich okolie starajú a využívajú každý voľný priestor. Pamätám si, ako malý chlapec som chodil s rodičmi na pole, kde boli vedľa poľnej cesty vysadené čerešne. V období kolektivizácie a scelovania pozemkov sa všetko nemilosrdne zrušilo. Vznikli obrovské plantáže a na ovocie sa, jednoducho, zabudlo. Je to môj subjektívny pohľad a dúfam, že to tak nie je všade na Slovensku. Bohužiaľ tam, odkiaľ pochádzam, je to tak.

Z autobusu

Musím konštatovať, že program v Spálenom Poříčí bol organizovaný na vysokej úrovni. Absolvovali sme celodenný výlet a prehliadku zámku Horažďoviciach, návštevu akvaparku a hlavne hrad Rabí, najrozsiahlejšiu hradnú zrúcaninu v Čechách. Je to obrovský, niekoľko poschodový komplex perfektne zrekonštruovaný a prístupný návštevníkom. V našich slovenských podmienkach nepredstaviteľné! Ale možno sa mýlim...

Hrad Rabí

Veľkú pozornosť si zaslúži návšteva a prehliadka Pamätníka hudobného skladateľa Antonína Dvořáka vo Vysokéj u Příbramy. Pozorne sme si vypočuli výklad od sprievodcu a tiež videli originálne exponáty ako klavír, na ktorom sám umelec tvoril svoje slávne svetové umelecké diela.

Pamätník A. Dvořáka a medaila s jeho portrétom

Zaujímavá bola aj prehliadka a prednáška v kláštore Plasy, ktorý je postavený na drevených pilotoch. V minulosti tu žili mnísi, ktorí sa starali o kultúrny a bežný život v danej dobe podľa výkladu sprievodcu nemali ten život jednoduchý a ľahký.

Kláštor Plasy

Posledný večer pred odchodom nás čakalo prekvapenie od vedenia hotela – nočný tajný výlet. Nevedeli sme, čo nás čaká. Vo večerných hodinách sme autobusom navštívili v kláštore v mestečku Rožmitál pod Tremšínem, kde žil a tvoril veľký český hudobný skladateľ Jakub Jan Ryba. Čakala nás sprievodkyňa, ktorá podala odborný výklad zo života tohto veľkého umelca a predstavila nám históriu doby, v ktorej žil a tvoril.

Organ J. J. Rybu (vľavo), priestory kláštora (vpravo)

Okrem uvedených aktivít bol každý večer zabezpečený kultúrny program v priestoroch hotela. Hneď v prvý večer sme si vypočuli koncert dudáckej kapely, čo bol pre mňa i všetkých ostatných veľký zážitok. V druhý večer bola prednáška o výrobe umeleckých predmetov technológiu tiffany. Louis Comfort Tiffany bol americký umelec, ktorý vymyslel uvedenú technológiu ozdobných výrobkov z farebného skla. Kto to nepoznáte, prial by som vám to vidieť! Bol som očarený, aký umelecký skvost vyšiel zo šikovných rúk panej, ktorá nám techniku predvádzala. Jeden z večerných programov zabezpečili aj huslisti z neďalekej Plzne.

Môj pobyt v Spálenom Poříčí končí a pripravujem sa na odchod späť do Bratislavy. Som rád, že som absolvoval pobyt v prostredí, ktoré mi dalo možnosť spoznať nových dobrých ľudí aj krásne miesta i nádhernú prírodu. Z týchto dôvodov som sa rozhodol podeliť sa s vami o moje skúsenosti a zážitky. Prial by som vám zažiť podobný týždeň, ktorý vám dá zabudnúť na všetky bežné starosti.

Pri odchode ma vedenie hotela požiadalo o tlmočenie pozdravu na Slovensko a odkazu, že radi privítajú návštevu zo Slovenska. Zistil som, že českí dôchodcovia radi organizujú letné zájazdy po slovenských kúpeľných miestach a spoznávajú krásy Slovenska. Obdivoval som ich vedomosti o Slovensku.

Pozdravuje vás všetkých
Marian S.

Kláštor Plasy

O FOLKLÓRE A KLASIKE

Je medzi folklórnym a klasickým umením rozpor? Alebo sú to len rôzne aspekty jedného javu? Môžeme hovoriť o prednostiach alebo o prevahe jedného či druhého z týchto dvoch smerov?

Prvý rozdiel je v tom, že folklór prijímajú prakticky všetci, čo o klasickom umení neplatí. Mnohým sa zdá byť umelým, vymysleným, prezdobeným... skrátka nezrozumiteľným. Tí, ktorí počúvajú klasickú hudbu, z nej dostávajú veľmi veľa, ako pre srdce, tak aj pre rozum: v klasickej hudbe je život, osud aj história. Schopnosť počuť to v nej možno nemajú všetci ľudia.

Folklór je absolútnou súčasťou života, ľudové umenie je bez pochyb dôležité. Zachovanie hudby, tančov, literatúry, úžitkového umenia je nevyhnutné nielen pre múzeá, pre zachovanie historického kontextu. Zachovanie tradícií v rôznych oblastiach života je spôsob živého spojenia s minulosťou, s našimi predkami, s tým, čo nás formovalo.

Folklór vyrastá z konkrétneho prostredia, ktoré je ľuďom v ňom dôverne známe a blízke. To, čo je za hranicami tohto prostredia, je prirodzene vzdialenejšie. Môže sa zdať, že je to menej zrozumiteľné a menej sa nás to dotýka.

Klasika vo všetkých žánroch nie je umenie určitého prostredia ani oblasti. Je to umenie, ktoré do seba vstreba-
lo regionálny folklór aj osobné tvorivé a ľudské vlastnosti umelca, jeho skúsenosti, postoj k životu. Preto má v klasi-

ke obrovský význam nielen technická kvalita diela, ale aj

jeho ďalšia zložka – osobnosť umelca, ktorý pretavuje celú historickú skúsenosť cez svoju osobnú. Vnímanie klasiky poslucháčmi, divákmi a čitateľmi je tiež subjektívne. Závisí nielen od kvality diela, ale aj od osobnosti umelca, ktorá je v diele podstatne prítomná.

Existuje aj ďalší aspekt vnímania folklóru a klasiky súvisiaci s interpretáciou jednotlivých diel týchto dvoch smerov. Folklor stavia na zachovaní tradícií. Je to umenie, ktoré nechce meniť. V ľudovej hudbe je len veľmi málo takých diel, ktoré by boli nedostupné pre bežného hudobného interpreta. Aj folklórni majstri najvyššej úrovne ctia tradície natoľko, že v interpretácii diela postupujú tak, ako to robili ich predchodcovia. Z tohto pohľadu by sa zdalo, že pre interpreta je jednoduchší folklór než klasická skladba: stačí, aby ovládal určité zabehané zručnosti na rozdiel od klasického umenia, ktoré od interpreta vyžaduje ešte navyše hlbokú analýzu diela, pochopenie filozofie žánru aj samotnú úlohu umelca. Interpret klasickej hudby pracuje akoby v spoluautorstve so skladateľom.

Storočia ubiehajú a zásadné životné otázky ostávajú stále nezodpovedané. Klasické umenie si ich kladie znova a znova.

Každý umelec sa k nim nanovo vyjadruje a nenachádza zovšeobecnené odpovede, ale stále hľadá vlastné vnímanie sveta, artikuluje svoj postoj k životu. V klasických dielach je tak veľa myšlienok a charakteristík! Odborná interpretácia pomáha vyňať z nich nejakú ideu, ktorá možno nie je na prvý pohľad zjavná. Dalo by sa povedať, že klasika je umenie veľkého zovšeobecnenia, ktoré kladie večné otázky. Práve preto je blízka rôznym generáciám na ľubovoľnom kontinente a v každom čase.

Možno takáto hĺbka pri vnímaní umenia nie je pre všetkých nevyhnutná či pochopiteľná. Možno mnohým stačí to, čo vidia okolo seba a čo poznajú. Veď je to nielen pestré, ale aj blízke. No aj týmto poslucháčom či divákom môžu klasickí umelci a profesionálni interpreti veľmi veľa ponúknuť. Mnohí hudobní skladatelia vstrebali to najlepšie z folklóru a ľudové melódie v skladbách Čajkovského, Dvořáka, Liszta, Brahmsa alebo Griega sa nedajú prehliadnuť. Tieto melódie sa stali súčasťou filozofie klasických skladieb.

HÝBEM SA A JE MI DOBRE

V minulom čísle sme vám predstavili združenie Hýbem sa a je mi dobre, ktoré sa pod vedením diplomovanej fyzioterapeutky Márie Delmárovej venuje zdravotným cvičeniam. V novembri príde do kultúrneho centra Š14, aby vám predstsvila taiči.

22. 11. • 10:00–11:00

HÝBEM SA A JE MI DOBRE: OCHUTNÁVKA TAICHI

Príďte na ukážkovú hodinu a spoznajte rehabilitačné cvičenie Taichi. Je vhodné pre zdravých ľudí, ale aj pre ľudí s obmedzenou pohyblivosťou alebo rôznymi zdravotnými problémami.

Viac o aktivitách združenia sa dozviete na: pohybovaterapia.sk

NEDAJTE SA OKLAMATŤ PODVODNÍKMI CEZ TELEFÓN

Vynaliezavosť podvodníkov nemá v súčasnosti hraníc, pričom sa neštítia uchýliť k praktikám, ktoré zneužívajú dôverčivosť alebo city starších ľudí. Svedčia o tom podvodné telefonáty s rôznymi emotívnymi príbehmi, ktorých cieľom je jediné – zmiast' volajúceho a vylákať od neho čo možno najväčšiu sumu peňazí.

Napriek mnohým preventívnym opatreniam policajného zboru sa stále objavujú prípady, kedy ľudia uveria starým známym podvodom. V tejto súvislosti polícia opätovne upozorňuje na telefonáty o dopravnej nehode a možnosti mimosúdneho vyrovnania.

Základné znaky takéhoto telefonátu:

1. oznámenie dopravnej nehody príbuzného, pri ktorej došlo k zraneniu dieťaťa,
2. oznamovateľ môže vystupovať ako falošný policajt alebo úradník,
3. vyvolanie strachu a obáv o blízku osobu,
4. urgentná žiadosť o poskytnutie peňazí, aby na príbuzného nebolo podané trestné oznámenie zo strany údajných rodičov zraneného dieťaťa (tzv. mimosúdne vyrovanie),
5. manipulácia prostredníctvom rozhovoru, ktorý nesmie byť nikým prerušený ani ukončený a zároveň nesmie byť prezradený iným osobám,
6. nepretržité trvanie hovoru, počas ktorého podvodník naviguje obeť, kam má odložiť svoje peniaze (napr. do kríkov, odpadkových košov a pod.)

Takýto typ rozhovoru s neznámou osobou ihneď ukončíte a informácie si obratom overte u svojich blízkych. Určite neodovzdávajte svoje peniaze cudzím osobám, neponechávajte ich na nezmyselných miestach ani nevyberajte svoje celoživotné úspory z bankových účtov.

21. 11. 2023
14:00–16:00

G52

Zaprášená minulosť

NECH SA PÁČI, POSAĎTE SA!

Zabudnuté aj dôverne
známe Kreslo T 2403

V prednáške z nového cyklu Zaprášená minulosť vám predstavíme dizajnéra Viliama Chleba a jeho funkcionalisticky tvarované kreslo T 2403, ktoré vytvoril už v roku 1979. Príďte si vypočuť príbeh autora a kresla, ktoré žalo úspechy a ocenenia. Spomínate? Nevadí ak nie, teraz to môžete zažiť práve u nás! Kreslo bude na prednáške osobne a sedí sa v ňom fantasticky.

Prihlásenie na: Spišiaková Monika,
koordinátorka Denného centra G52

Tel.: 0917 604 099, 02/207 47 104

Mail: monika.spisiakova@staremesto.sk

Osobne: Denné centrum G52, Grösslingová 52, Bratislava

PROGRAM

NOVEMBER 2023

PISTORIO PALÁC
Štefánikova 25

10. 10.–20. 12.

ELIŠKA PODZIMKOVÁ: MALÝ PRINC

Interaktívna výstava

Vstupné: tootoot.fm

Otvorené: ut–pia 15:00–20:00, so–ne 10:00–18:00

Info: vystavamalyprinc.sk

1. 11.–30. 11.

MESIAC FOTOGRAFIE

V dobe definovanej mocou médií, v ktorej sa na mnohých úrovniach odohráva depersonalizácia vnímania, týchto šesť fotografických sérií spája prístup kritického pohľadu na svet a hľadania v hĺbke myslenia. Hannah Arendtová to nazvala myslením bez okov. Všetci fotografi cestujú, zažívajú svet a vnímajú, čo v ňom chýba, kritizujú nedostatky a zobrazujú to, čo je pre nich natoľko dôležité, aby to pretavili do snímok. Všetky existujúce reality ako biografické spomienky, sny, príroda, spoločnosť, vzory a médiá sú skúmané a transformované vo všetkých svojich aspektoch.

Vystavujú: Nina Röder, Katharina Mayerová, Matthias Leupold, Andrej Glusgold, Michael Danner, Walter Bergmoser

Info: mesiacfotografie.sk

4. 11. • 17:00

5RYTMOV

Pohyb pre deti, rodičov a starých rodičov s lektorkou M. Trizuljakovou.

Registrácia: 5rytmovregister@gmail.com, kapacita sály obmedzená.

7. 11. • 18:00

CYKLUS PREDNÁŠOK S BA ROŽKAMI V PISTORIO PALÁCI

Legiodomy – Dokument doby

Vstupné: 2€, pre členov OZ Bratislavské rožky bezplatné

9. 11. • 17:00

ZELEŇ V MESTE: Jesenná kytica

Príďte si naaranžovať kyticu s nádychom jesene. Milovaný eukalyptus, eryngium, sušená tráva, ginster, limonka, clementis, veronika. Prejdeme si celým procesom výroby kytice aj starostlivosťou o ňu.

Registrácia: daria.chriastelova@stare mesto.sk; Vstupné: 20€

13. 11. • 15:30

MOZGOVÝ JOGGING

Prednáška spojená s tréningom pamäti v Pistoriho paláci

Lektorka: A. Palkovič

Vstupné: 2€

15. 11. • 10:00 • 12:00

16. 11. • 11:00

DIVADLO LUDUS: DOSPELOSŤ

Inscenácia Dospelosť rozohráva hru prehodených rolí, kde starší neučia mladších, ale počúvajú tipy, triky a výhľady do budúcnosti súčasnej dospievajúcej generácie na Slovensku a v Poľsku. Text inscenácie tvoria úryvky dokumentárnych rozhovorov a po predstavení pokračuje diskusia s inscenačným tímom a s psychologičkou

Vstupné: 10€, vstupenky: karinhronska@ludusdivadlo.sk

18. 11. • 19:00

VEČER GITAROVÝCH PREMIÉR

Štyri svetové premiéry slovenských skladateľov v rámci jedného koncertu. Večer, ktorý prináša výlučne svetové premiéry je jedinečný aj vďaka významným autorom ako J. Iršai, L. Bernáth, M. Budoš či P. Malovec a prináša kvalitnú hudbu, ktorá dokáže osloviť aj širšie publikum. Príďte si vypočuť najaktuálnejšie kompozície pre klasickú gitaru v netradičnej dramaturgii v krásnych priestoroch Pistoriho paláca v Bratislave. Koncertom Vás prevedie významný slovenský gitarista K. Samuelčík.

Vstupenky: 8€, ticketportal.sk (zľavy pre ZŤP, dôchodcov nad 65 rokov, deti a študentov)

19. 11. • 10:30

DETSKÉ NEDELE V PISTORIHO

Detektív Eugen Očko

Účinkuje: Divadlo nevaDivadlo

Vstupné: 3€ deti, 2€ dospelí

24. 11.–25. 11.

ERROR 2023

17.ročník medzinárodného festivalu bezdomoveckých divadiel.

Privítame divadlá z Maďarska, Poľska, Česka, Slovenska, Talianska a hudobný projekt O. Rózsua a M. Ormandíka.

Vstup voľný.

27. 11. • 18:00

KONZERVATÓRIUM V PALÁCI

Koncertné vystúpenie pedagógov a študentov Konzervatória Bratislava.

Vstup voľný.

28. 11. • 18:00

K. NÁDASKÁ: DVE TVÁRE SMRTI

Debatka o novej knihe Dve tváre smrti, v ktorej K. Nádaská skúma prístup ku zomieraniu, smrti a smúteniu v tradičnej ľudovej kultúre Slovenska v minulosti. Smútková poradkyňa J. Pitková prináša realitu súčasnosti. Kniha je naplnená obrazmi M. Knuta.

Vstupné dobrovoľné. 29. 11. • 19:00

MODUS VIVENDI

Preßburger Klezmer Big Band

Ľudovú hudbu východných Židov – klezmer – pôvodne predstavovali malé zoskupenia potulných muzikantov, postupne, aj vďaka masovej emigrácii Židov do Ameriky, nadobudla iný ráz. Jednoducho pôsobiaci hudobníci sa postupne transformovali do noblesných tanečných orchestrov, v americkom prostredí bigbandov podobných slávnym džezovým ansámbľom. Prešporskí klezmeráci dlho koketovali s väčším nástrojovým obsadením a nakoniec sa rozhodli rozšíriť svoje rady o dychovú sekciu. Preßburger Klezmer BIG Band vás svojou vášňou a energiou hneď dvihne zo stoličiek a vyzve do tanca.

Vstupné: 10€ (5€ študenti, seniory)

Info: klezmer.sk

3. 11.–30. 11.

MESIAC FOTOGRAFIE

33. mesiac fotografie sa zameriava na historický a súčasný vývoj fotografií v Česko-Slovensku i za jeho hranicami.

V programe sa koncentruje na často prehliadané práce fotografov zo strednej a východnej Európy.

Pavel Vavroušek: Poslední vesnice

Info: mesiacfotografie.sk

8. 11. • 13:30

INFOSERVIS SENIORA

Vstup len pre členov ZZPO III.

12. 11. • 14:00

NEZNÁME ZNÁME MIESTA

Vily a výhľady II.

Prejdeme od bývalého vinohradníckeho záhonu Schmiedl až po Lermontovovu ulicu, kde sa v druhej polovici 18. storočia nachádzali veľkolepé záhrady grófa Erdődyho s letohrádkom v empírovom štýle.

Sprevádza: I. Desdevises

Stretnutie: Palisády 35

Registrácia: eva.kostalova@stare mesto.sk, vstupné: 2€

22. 11. • 14:00

STAROMESTSKÉ HRAVÉ POPOLUDNIA

Veselý zemepis – Afrika

Zábavno-náučný program pre deti.

Účinkuje: divadlo Zanzara

Vstupné: 3€ (skupina nad 10 ľudí 2€); rezervácie: eva.kostalova@stare mesto.sk

24. 11. • 14:00

KATARÍNSKA ZÁBAVA

Spoločenské posedenie, do tanca hrá skupina Fortuna

Vstup len pre členov Klubu seniorov a Jednoty dôchodcov 07

F7
Frntišánske nám. 7

G19
Gštnová 19

Pondelky • 11:00–13:00

HODINY TANCA PRE SENIOROV

Country tance

Info: aksenba@aksen.sk

Pondelky • 12:30–16:30

KLUB SENIOROV

Pondelky • 17:00 a štvrtky • 15:45

PILATES FIT

Ide o jeden z najúčinnejších cvičebných programov zameraný na rovnomerné vyváženie povrchových a hlbokých svalov ľudského tela, udržanie telesnej kondície. Cvičenie je obohatené o prvky rehabilitačné, strečing, prvky, jógy, a posilňovanie celku i jednotlivých svalových partií. Lektorka: Z. Kondé

Prihlasovanie: 0905 506 079

Pondelky • 18:15

BODYBALANCE & TONING BALLS

Jemné spevňovanie svalov celého tela malými pilates loptičkami a zameranie na chrbticu a stred tela, jednoduché pohybové zostavy, každý mesiac nové, relaxácia a strečing. Lektorka: M. Bakošová

Prihlasovanie: 0905 731 621, riabakosova@gmail.com

Pondelky • 19:30

YIN JOGA S ĽUBICOU

Meditatívna joga pre uvoľnenie tela a mysle. Niekoľkominútové asány prečisťujú meridiány - energetické dráhy v tele a ovplyvňujú čakry, energetické centrá. Jej cvičenie je v spojení s poznatkami Čínskej medicíny. Lektorka: Ľ. Husárová

Prihlasovanie: lubica.husarova@reformcapital.com

Utorky • 10:00

TRADIČNÁ HATHA JOGA

Lektorka: Sasha

Utorky • 16:00

ZÁBAVNÉ PC WORKSHOPY: Pracujeme vo worde

Kurz vás naučí základy práce na notebooku – internet, USB kľúč, práca s obrázkami a fotografiami, vytváranie prezentácií, fotokníh... Každý mesiac bude venovaný inej problematike, takže je možné prihlasovať sa priebežne podľa záujmu o jednotlivé témy. Na kurz potrebujete vlastný notebook. Lektorka: J. Pechrová

Vstupné: 6€ (seniori 3€)

Utorky • 17:00

ČCHI-KUNG pre začiatočníkov a mierne pokročilých

Tradičné cvičenie pre zdravie a pohodu. Čchi-kung pomáha ľuďom s tráviacimi a žalúdočnými ťažkosťami, vysokým krvným tlakom, tým, čo sú nervózni, bolí ich chrbát alebo trpia migrénami.

Lektor: L. Horniak

Vstupné: 5€ (10 vstupov = 40€)

Utorky • 18:40

AHAMKÁRA – JOGA pre pokročilých

Lektorka: A. Kozáková

Stredy • 17:00

JÓGA FLOW

Cvičenie pre budovanie sily, flexibility a rovnováhy. Jóga je cesta spoznávania tela, dychu a mysle, je to spojenie všetkých týchto troch prvkov. Lektorka: L. Husárová

Prihlasovanie: lubica.husarova@reformcapital.com

Stredy • 18:15

KONDIČNÉ CVIČENIE PRE ŽENY

Lektorka: D. Krošláková

Vstupné: 5€

Štvrtky • 10:00

RELAX JOGA

Joga pre zlepšenie kondície seniorov

Holistický a komplexný systém vychádzajúci z autenticity tradičného dedičstva jogy s prispôsobením na potreby moderného človeka.

Lektorka: V. Diešková

Vstupné: 6€ (3€ seniori)

Štvrtky

JAZYKY PRE SENIOROV

• 9:30–10:30 Nemecký jazyk s E. Smolíkovou

• 10:45–11:45 Anglický jazyk s K. Bánskou

Informácie a prihlasovanie: aksenba@aksen.sk

Štvrtky • 13:00–17:00

JEDNOTA DÔCHODCOV

• 13:30 Cvičenie

• 15:00 Úradná hodina

• 16:00 Bridžový klub

Štvrtky • 17:00

TAI CHI CHUAN

Lektor: L. Horniak

Vstupné: 5€ (10 vstupov = 40€)

Individuálny kurz

GITARA pre dospelých aj pre deti

V rámci individuálnych vyučovacích hodín si účastníci osvoja základy hry na gitare. Vyučovanie prebieha jeden alebo dvakrát týždenne v popoludňajších hodinách.

Lektor: I. Denko

Cena 5,50€ / vyuč. hodina

3. 10.–3. 11.

JEDEN ZO ŠTYROCH

Jeden zo štyroch je odhad Svetovej zdravotníckej organizácie ukazujúci, že na svete má jeden zo štyroch ľudí skúsenosť s duševným ochorením. Pozývame vás na výstavu JEDEN ZO ŠTYROCH, ktorá je šiestou v poradí v cykle BEZ CITLIVOSTI SME BEZOHĽADNÍ, BEZ VNÍMAVOSTI ĽAHOSTAJNÍ. Výstava je rozdelená na viacero častí, v ktorých sa autori rozdielnym spôsobom vyrovnávajú s témou vylúčenia a bariér.

Vystavujú: J. Frištacký a A. Rošková

Otvorené: po–pi 15:30–19:00

7. 11.–4. 12.

MICHALA JARIABKOVÁ: 40 SVIEČOK

Život sám o sebe sa môže javiť ako labyrint. Hľadáme v ňom svoje miesto, svojich ľudí, seba samých. Strácame sa a nachádzame. Je ťažké motať sa vo vlastných spleťtých uličkách a ešte ťažšie je vyznať sa v uličkách životov ľudí okolo nás. M. Jariabková sa venuje amatérskej výtvarnej tvorbe celý svoj život. V čase dovŕšenia 40. narodenín sa ohliada späť na svoje zrenie ako človeka–ženy–výtvarníčky. Michalin životný labyrint pozýva, aby sme sa v ňom stratili – nemusíme chvíľu nič hľadať, nečakajú nás nezodpovedané otázky. Stačí sa pozerať a mať radosť z toho, že veci nie sú priamočiare. Výstava je 7. v sérii BEZ CITLIVOSTI SME BEZOHĽADNÍ, BEZ VNÍMAVOSTI ĽAHOSTAJNÍ. Subjektívne výpovede rôznych autorov, rôznymi technikami a formami nás citlivo nechajú nazrieť na miesta, ktoré väčšinou vôbec nevnímame alebo si naše vnímanie uľahčujeme predsudkami.

Vernisáž: 7. 11. 2023 • 17:00

Otvorené: po–pi 15:30–19:00

Nedele • 10:30

BÁBKOVÉ PREDSTAVENIA DIVADLA OMNIBUS

5. 11.

• 10:30 **Кочур, kohút a líška** (od 2 rokov)

• 12:00 **Кот-воевода** (от 3 лет)

Predstavenie o detskej dôverčivosti, o zákernosti ai skutočnom priateľstve, ktoré vždy nakoniec zvíťazí.

19. 11.

• 10:30 **Лішка-лекárка** (od 3 rokov)

• 12:00 **Лиса-лекарка** (от 3 лет)

Čo si myslíte, že sa stane, keď sa prefíkaná líška venuje lekárskeму remeslu? Oplatí sa dôverovať takejto doktorke?

26. 11.

• 10:30 **Кохúтик-спевáчик** (od 3 rokov)

• 12:00 **Петушок и курочка** (от 3 лет)

Informácie a vstupenky: omnibusdivadlo@gmail.com

24. 11.–26. 11.

FODBAL 2023

Festival ochotníckych divadiel Bratislava.

Pilotný ročník festivalu bratislavských ochotníckych divadiel prinesie koncom novembra naozaj pestrý program. V ňom sa okrem divadiel

Zrakáč, Stopy snov, L'ahostajňa, ANTIkoňa a Spot predstaví aj nitrianske zoskupenie NaĽoso. O hudobnú zložku festivalu sa postarajú Andrej & Michal, BEDŇA a Pianista Peter Zbranek.

22. 11. • 10:00–11:00

HÝBEM SA A JE MI DOBRE: OCHUTNÁVKA TAICHI

Príďte na ukážkovú hodinu a spoznajte rehabilitačné cvičenie Taichi. Je vhodné pre zdravých ľudí, ale aj pre ľudí s obmedzenou pohyblivosťou alebo rôznymi zdravotnými problémami.

ZICHYHO PALÁC
Ventúrska 9

3. 10.–3. 12.

3+ GALERIE: ZBIERKA ILUSTRÁCIÍ PRE DETI

29. ročník Bienále ilustrácií Bratislava obohatí unikátna výstava 100 originálov od šestnástich európskych ilustrátorov. Jedná sa o časť najväčšej medzinárodnej zbierky originálov detskej knižnej ilustrácie v Európe, Zbierky ilustrácií pre deti Otakara Božejovského von Rawenoff uložená v unikátnom komplexe troch kláštorov v historickom centra Českého Krumlova, kde 1. júna 2022 vzniklo medzinárodné centrum umenia pre deti s názvom 3+ galerie.

Vystavujú: Š. Zavřel (CZ/IT), J. Wilkoń (PL), D. Kállay (SK), D. McKee (GB/FR), J. Lenica (PL/FR), S. Jucker (CH), J. Čapek (CZ/DE), S. Eidrigevicius (LT/PL), E. Battut (FR), M.-J. Sacré (BE), V. Baránková (CZ), S. Junaković (HR), L. Wolfsgruber (IT/AT), G. Alberti (IT), Ľ. Paľo (SK) a H. Schmid (CH).

Zichyho palác, 1. poschodie

Otvorené: ut–ne 13:00–18:00

5. 10.–5. 11.

DENISA SLAVKOVSKÁ, LUCIA ŽITNAYOVÁ: COME IN

Kurátorka: J. Babušiaková

Staromestská galéria Zichy, Ventúrska 9 (vchod z ulice)

Otvorené: ut–ne 15:00–19:00

14. 11.–14. 12.

KRISTÍNA KANDRIKOVÁ:

SLNKO CHCELO MESIACOM BYŤ

Kurátor: Jan Gerych

ĽUBOMÍRA CHYLOVÁ SEKERÁŠOVÁ:

DIABLOVA VEŽA

Dvojvýstava

Vernisáž: 14. 11. • 18:00

Staromestská galéria Zichy

Otvorené: ut–ne 15:00–19:00

16. 11. • 18:00

(NE)ZNÁMA HUDBA 2023

Česko-slovenské violončelové trio: P. Nouzovský, E. Prochác, J. Slávik

Zaznejú skladby od H. Koesslera, G. Sollimu, J. Myslivečka, Š. Nichifora, V. Godára

25. 11. • 8:30

26. ROČNÍK SÚŤAŽE PREŠPORSKÝ PAGANINI

Súťaž mladých huslistov v 4 kategóriách.

26. 11. • 15:00

PREŠPORSKÝ PAGANINI

Koncert víťazov a odovzdávanie ocenení súťaže Prešporský Paganini

Vstup voľný.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

28. 11. • 18:00

(NE)ZNÁMA HUDBA 2023

Portrét slovenského skladateľa Frica Kafendu.

Účinkuje: Mucha Quartet, M. Klátik a iní

6.–24. 11. | Karadžičova 1

O KNIŽKÁCH A INOM

Výstava ilustrácií a kníh ilustrátorky K. Zorgovskej

8. 11. • 16:30–18:30 | Panenská 1

PORADENSTVO PRI ROZVODE

Ak sa potrebujete zorientovať v postupe pri rozvode a máte maloleté deti, mediátorka a právnička Vám radi poradia.

Registrácia: mediatorka@zuzanaburanska.sk

8. 11.–18. 11. | Blumentálska 10/a

ZBIERKA OBLEČENIA PRE DEPAUL SLOVENSKO

Pomôžte ľuďom bez domova prežiť zimu.

Zbierame: pánske nohavice, pánske zimné topánky, pánsku spodnú bielizeň, ponožky, zimné bundy a kabáty.

9. 11. • 17:00 | Blumentálska 10/a

ČARUJ AKO HARRY POTTER

Experimenty z každodenného života pre deti, ktoré im pomôžu lepšie pochopiť svet okolo nás so S. Gašparovou doktorandkou Jadrového a fyzikálneho inžinierstva. Pre deti od 6 rokov.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

9. 11. • 18:00 | Panenská 1

ZVUKOVÉ TOPOGRAFIE

Workshop s F. Királom a E. Vozárovou, na ktorom preskúmame vzťah medzi človekom a zvukovým prostredím.

10. 11. • 10:00 | Blumentálska 10/a

ČÍTAME S NAJMENŠÍMI

Hranice detí

Zážitkové čítanie zamerané na efektívnu komunikáciu s M. Gregorovičovou, Montessori lektorkou.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

13.–16. 11. | Všetky pracoviská

BEZPLATNÁ REGISTRÁCIA ŠTUDENTOV

Pri príležitosti Medzinárodného dňa študentstva.

13. 11. • 17:00 | Panenská 1

BRATISLAVSKÉ CINTORÍNY

Rozprávanie o historických cintorínoch so sprievodkyňou V. Jančuškovou

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

17. 11. | Strakova 1, Bratislava

TEXT V MESTE

Literárne krajiny Bratislavy

Účinkujú: R. Passia, V. Nádaskay

Kolektívna monografia Literárne krajiny Bratislavy: Obraz mesta po roku 1918 je svojím zameraním ojedinelá a v istom zmysle prvolezecká. Desaťčlenný autorský kolektív v nej podáva výsledky výskumu literárneho obrazu Bratislavy, vytvára a interpretuje katalóg jeho kľúčových toposov v časovom rámci približne jedného storočia, v ktorom slovenská metropola prešla zásadnými politickými, etnickými a kultúrnymi zmenami. Monografiu a témy, ktoré prináša predstaví v prednáške jej zostavovateľ Radoslav Passia a jeden z autorov, Viliam Nádaskay.

Podujatie je súčasťou festivalu Cez Prahu / Přes práh

Spoluorganizátori: literarnyklub.sk

18. 11. • 10:00–13:00 | Blumentálska 10/a

SWAP OBLEČENIA A BURZA KNÍH

Dajte svojmu oblečeniu druhú šancu a získajte nové kúsky do svojho šatníka, zároveň môžete získať aj rôzne knižné chuťovky.

20. 11. • 17:00 | Panenská 1

KONŠPIRAČNÉ TEÓRIE V BEHU DEJÍN

Etnologička Z. Panczová odhalí vznik konšpirácií, ich vplyv, príčiny ich obľuby, ale aj dôsledky zneužívania.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

22. 11. • 18:00 | Blumentálska 10/a

VEČER S VYDAVATEĽSTVOM TATRAN

Predvianočné stretnutie s A. Strelkovou, prekladateľkou nového vydania Dickensovej Vianočnej koledy a T. Pauhofovou, ktorá z nej prečíta ukážky.

Podujatie organizuje združenie Milujem knihy/Amo libris vďaka podpore MČ Bratislava-Staré Mesto.

23. 11. • 15:00–18:00 | Blumentálska 10/a

HRY BEZ HRANÍC

Herné popoludnie pre slovenské a ukrajinské rodiny.

Podujatie sa uskutočňuje vďaka podpore Férovej nadácie.

24. 11. • 18:00 | Miestna knižnica Petržalka, Vavilovova 26

ZVUK KNIŽNICE

Boh vajec & Sklobeton

Experimentálne duo vás vezme na bláznivú cestu elektronických zvukov a rytmov naprieč galaxiou.

Podujatie organizuje združenie Milujem knihy/Amo libris vďaka podpore MČ Bratislava-Staré Mesto.

29. 11. • 17:00 | Panenská 1

PÄŤ OSUDOVÝCH NÁVRATOV

Príbeh notára, spisovateľa a prekladateľa M. Gaceka, ktorý strávil 10 rokov v gulagoch vyzpráva jeho dcéra M. Zelinová Gaceková a ďalší hostia.

28.11. • 18.00 | Blumentálska 10/a

VŠETKO DOBRE DOPADNE

Premietanie dokumentárneho filmu o včelách a ľuďoch za účasti režiséra M. Janeka.

V spolupráci s Kinedok.

29. 11. • 10:00 | Blumentálska 10/a

ČÍTAME S NAJMENŠÍMI

Rešpektujúce rodičovstvo

Naučte sa prehĺbovať vzťahy s vašimi deťmi so Z. Vaškovou, rodičovskou poradkyňou.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Štvrtky a utorky | Panenská 1

NAUČTE SA PRACOVAŤ S POČÍTAČOM A MOBILOM

Kurzy pre seniorov zamerané na zlepšenie počítačových a mobilných zručností.

7. 11. • 13:00–15:00 Mobilné technológie všeobecne

9. 11. • 15:30–17:00 Sociálne siete: ako fungujú a prečo ich majú rady naše vnúčatá

14. 11. • 13:00–15:00 Základy práce s fotoknihou

16. 11. • 15:30–17:00 Internet v smartfóne bezpečne

21. 11. • 13:00–15:00 Internet a e-mail

23. 11. • 15:30–17:00 Smartfón: WhatsApp

Prihlasovanie: sluzbypan@starlib.sk | 02/54 41 18 74

Kurzy sa realizujú v spolupráci s Digitálnou koalíciou.

magazin@staremesto.sk

Betka Marendiaková a Danka Sládeková

02/52 49 68 68 alebo 0911 665 273

program: staromestskekluby.wixsite.com/kulturavstarommeste

magazín: staremesto.sk/sk/content/magazin-zrazu-nielen-pre-seniorov

STAROMESTSKÉ CENTRÁ KULTÚRY A VZDELÁVANIA

Pistoriho palác

Štefánikova 25, 811 05 Bratislava

Tereza Lngerová

02/52 49 18 28

tereza.lngerova@staremesto.sk

Zichyho palác

Ventúrska 9, 811 01 Bratislava

Lenka Katonová

02/59 20 16 03

lenka.katonova@staremesto.sk

F7

Františkánske námestie 7, 811 01 Bratislava

Lenka Katonová

02/59 20 16 03

lenka.katonova@staremesto.sk

G19

Gaštanová 19, 811 04 Bratislava

Ibolya Pöcz

02/54 77 73 66

ibolya.pocz@staremesto.sk

Š14

Školská 14, 811 07 Bratislava

Dana Sládeková

02/52 49 68 68

dana.sladekova@staremesto.sk

ZA FOTOGRAFIE
ĎAKUJEME

J. Rozborovi, A. Marendiakovej,
M. Spišiakovi, T. Strovej
a portálu canva.com